

LIFE-IP: N2K Revisited

ÚVOD A HODNOCENÍ STAVU DRUHŮ A STANOVÍŠŤ

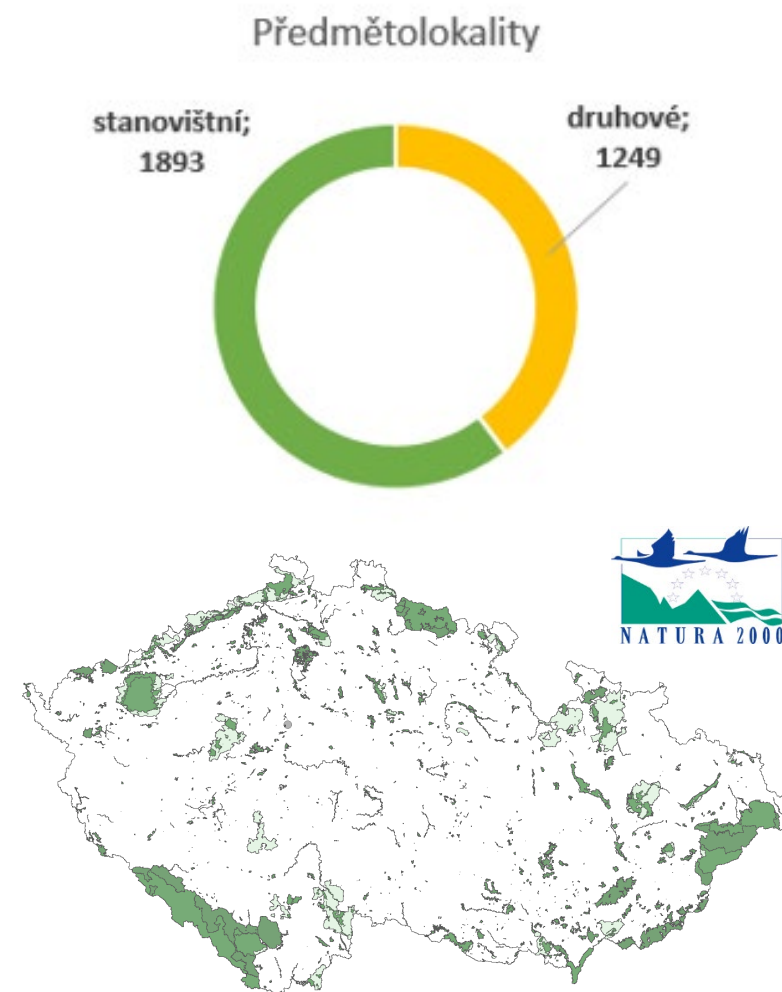
Workshop střevlík Menétriesův a páchník hnědý, CZ-SK SOUTH LIFE

Haklovy Dvory, 2. listopadu 2023

Jonáš Gaigr

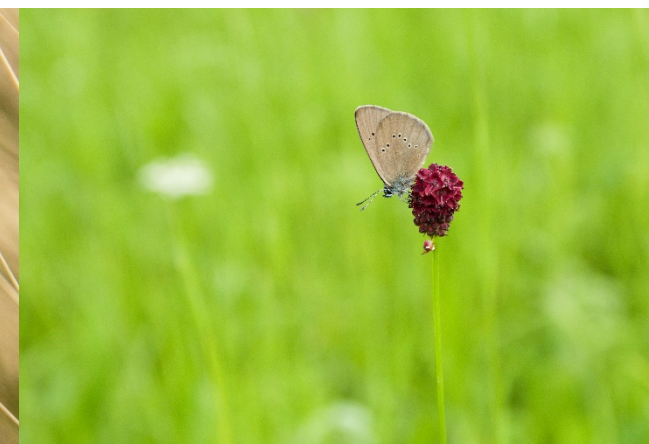
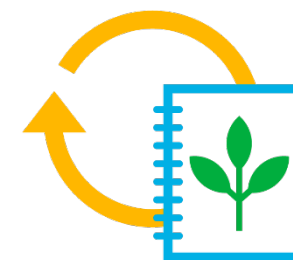
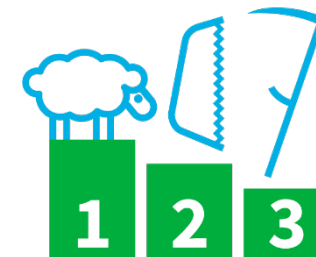
Hlavní cíle

- Zavedení efektivního systému péče o lokality soustavy Natura 2000
- 3287 předmětolokalit
 - 1893 stanovištních
 - 1394 druhových (z toho 170 ptačích)

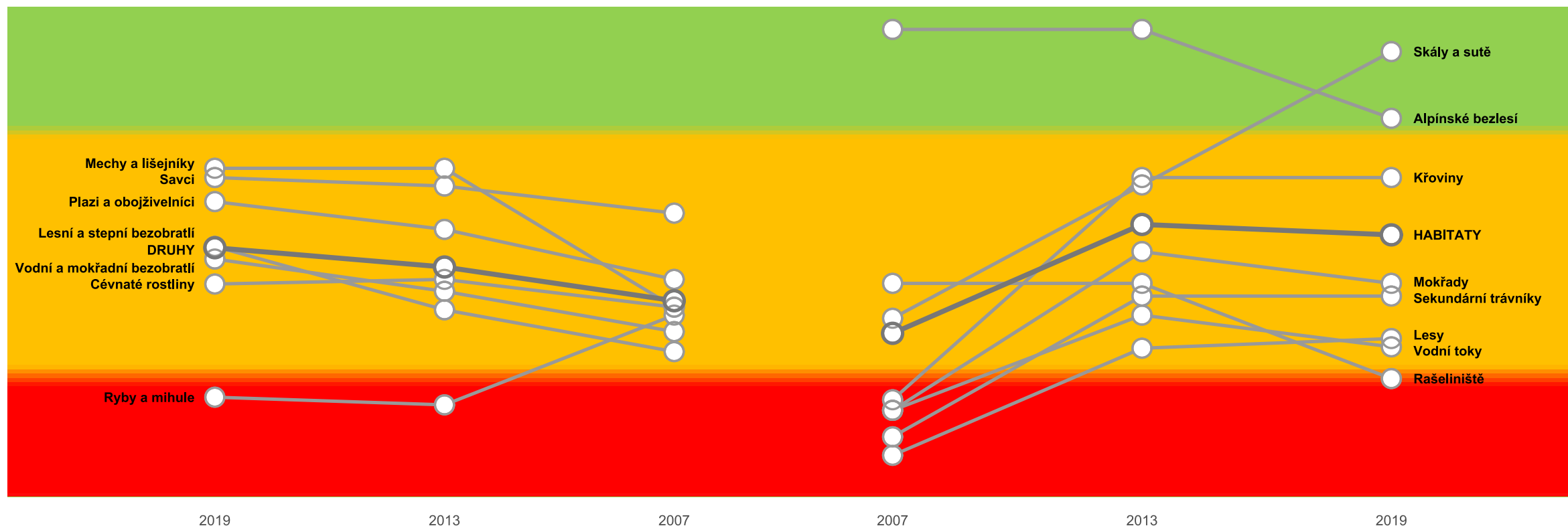
Hlavní nástroje

- Hodnocení stavu druhů a stanovišť na úrovni lokalit
- Plánování a prioritizace péče
- Provádění péče
- Spolupráce s vlastníky a uživateli půdy
- Komunikace s veřejností

Stav druhů a stanovišť

- Relativně dobře známý na celostátní úrovni
- Ambice hodnotit stav na každé lokalitě

Proč hodnotit na úrovni lokalit

- Znalost nutná k zacílení a sledování dopadů péče
- Zlepšení stavu na úrovni jednotlivých lokalit
→ dosažení dobrého stavu na národní úrovni

Příležitost pro:

- Automatizace výpočtu ekologických údajů pro SDF
- Revize cílových stavů
- Aktuální informace

Máme zdroje financování:

- LIFE-IP N2K: Revisited, SDO II, ISOP2

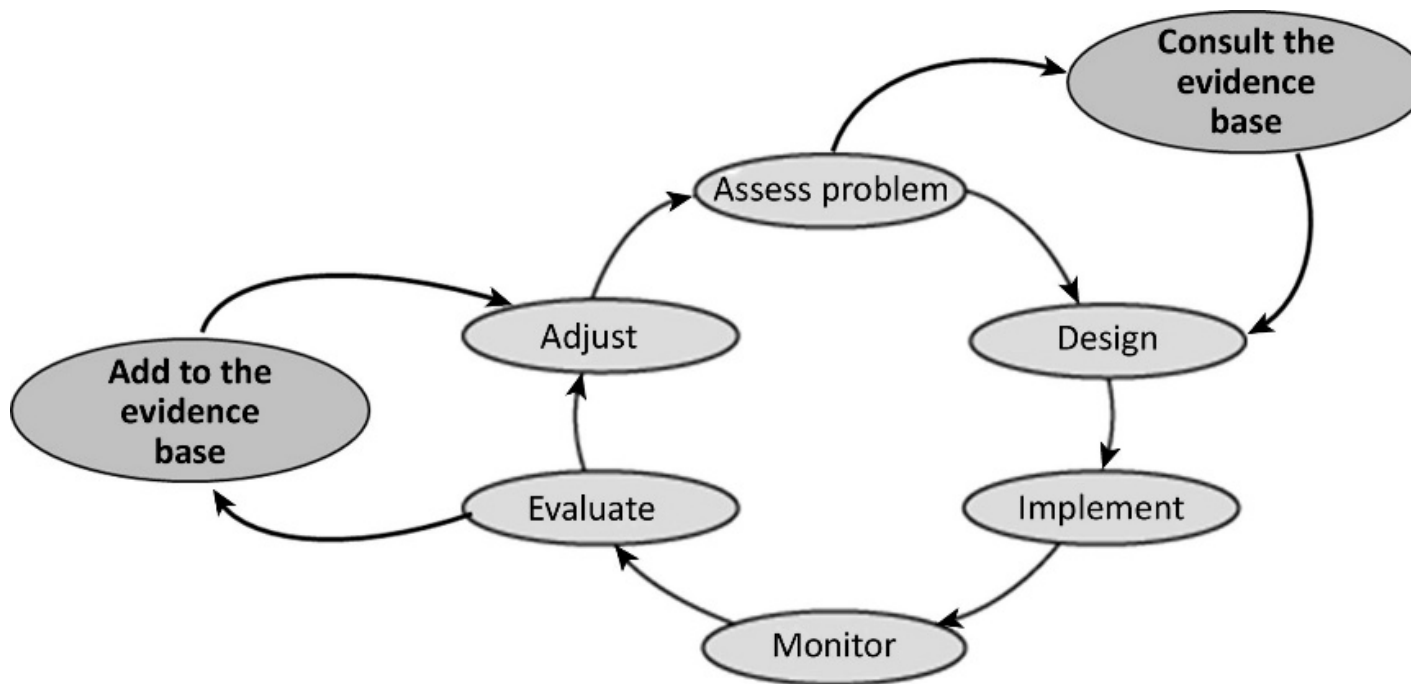
EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Adaptivní management

neboli kolečko hospodáře

- Hodnocení dopadů managementu je (ne)shoda mezi hodnocením stavu PŘO a doporučenými opatřeními

HODNOCENÍ DRUHU	PLNĚNÍ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE
POZITIVNÍ	PLNĚNA
NEGATIVNÍ	NEPLNĚNA
POZITIVNÍ	NEPLNĚNA
NEGATIVNÍ	PLNĚNA
NEJSOU DATA	NEJSOU DATA

Dlouhodobé zajištění výskytu předmětu ochrany na lokalitě

Metodiky hodnocení

- Přítomnost druhu
- Nabídka vhodných stromů
- Kontinuita nabídky vhodných stromů

- Přítomnost druhu
- Likvidace stanoviště druhu
- Pokryvnost preferovaných biotopů v rámci EVL

Hodnocení na úrovni mapovacích polí 1. řádu a celé EVL

Standardizovaný sběr dat

Standardizovaný sběr dat

×Monitoring brouků 2022📶☰

Druh nalezen *
☒ ano ☐ ne

▼ Lokalizace
Bodový zákres *

📍 49°0'N 14°24'E×

Trus larev *
☒ ano ☐ ne

Fragmenty *
☐ ano ☒ ne

Larvy *
☐ ano ☒ ne

✓

Standardizovaný sběr dat

×Monitoring brouků 2022!☰

Dostatečná nabídka vhodných stromů *

☒ ano ☐ ne

Zabezpečená kontinuita nabídky vhodných stromů *

☒ ano ☐ ne

Negativní vlivy na lokalitě *

☐ absence či nedostatek péče	☐ nežádoucí změna struktury lesa a zalesňování	☐ odstranění mrtvých či odumírajících stromů a frézování pasek	☐ odstranění starých stromů	☐ holosečná těžba	☐ invazní druhy	☐ expanzní druhy (mimo invazních)	☐ jiný vliv	☒ žádný vliv
	☐ í pasek stanoviště nevhodnými nebo nepůvodními druhy							

Perspektiva lokality *

☐ dobrá ☐ špatná ☐ neznámá

✓

Standardizovaný sběr dat

ID | 55965171

Druh | ***Osmoderma barnabita*** Motschulsky, 1845 - páchník hnědý | [Karta druhu >](#)

Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb | Silně ohrožený

Evropsky významný druh | (Směrnice o stanovištích) Příloha II a IV

Červený seznam | VU - Zranitelný

Nepůvodní druh |

Určen, zapsán | *Osmoderma barnabita*

Původní jméno |

Taxonomické zařazení | říše Animalia / kmen Arthropoda / třída Insecta / řád Coleoptera / čeleď Scarabaeidae

Vlastní nález | Počet | Počítáno trus larev

Popis biotopu | - torzo dubu (zlom) na druhé straně silnice proti dalšímu dubovému torzu, otevřená dutina do kmene shora, u baze kmene drobné trhliny borky a kmene - vydrolený trouch s malým množstvím trusu - Alecula morio pod kůrou

Strukturovaná poznámka

Dostatečná nabídka vhodných stromů | ano

Zabezpečená kontinuita nabídky vhodných stromů | ano

Perspektiva lokality | neznámá

Negativní vlivy na lokalitě | jiný vliv: Potencionální odstraňování starých stromů z důvodu bezpečnosti (silnice) - viz poznámka.

Lokalizace | Lázně Bohdaneč - Neratovská alej | kat. úz. Lázně Bohdaneč | pole s.m. 5959 | ID zákresu 9250831

Datum | 15.08.2022 | 05.09.2022 | D | ID akce 12499341 | [Karta akce >](#)

Autor | Bohuslav Mocek

Zdroj | Kolektiv autorů (2022) Monitoring brouků.

Projekt | Monitoring druhů ČR

Datová sada | Monitoring druhů ČR

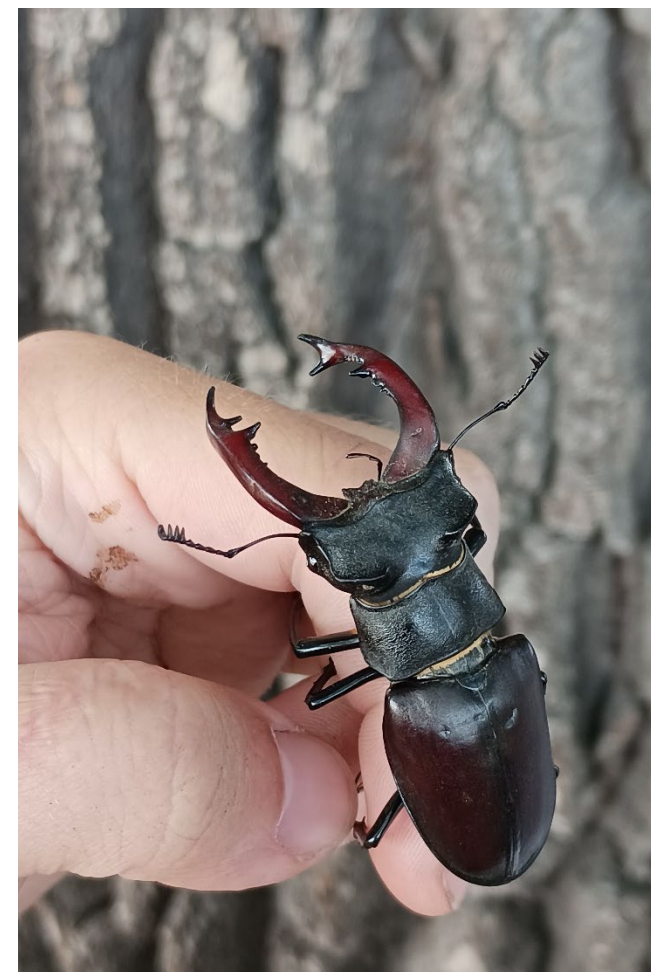
Zapsal | Hejda Radek Ing. (radek.hejda@nature.cz) | 12.05.2023

Věrohodnost | Věrohodný nález (Hejda Radek Ing.) | Garantováno (Hejda Radek Ing.) | [< Zrušit garanci](#) | [< Zpochybnit](#)

Foto

Survey123 – výzva k zadávání

Survey123 – výzva k zadávání

Survey123 – výzva k zadávání

ID | 52919243

NEGATIVNÍ ZJIŠTĚNÍ

Druh | *Phengaris nausithous* (Bergsträsser, 1779) - modrásek bahenní | [Karta druhu >](#)

Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb | Silně ohrožený

Evropsky významný druh | (Směrnice o stanovištích) Příloha II a IV

Červený seznam | NT - Téměř ohrožený

Nepůvodní druh |

Určen, zapsán | *Phengaris nausithous*

Původní jméno |

Taxonomické zařazení | říše Animalia / kmen Arthropoda / třída Insecta / řád Lepidoptera / čeleď Lycaenidae

Vlastní nález | Počet | Počítáno

NEGATIVNÍ ZJIŠTĚNÍ

Popis biotopu | zarůstající louka bez managementu, okraj vodní plochy

Strukturovaná poznámka

Přítomnost rostlin | jednotlivě

Vlivy | nevhodná seč (vysoká intenzita, termín apod.), eutrofizace či okyselování, invazní druhy, expanzní druhy (mimo invazních), hromadění organického materiálu

Perspektiva lokality | špatná

Lokalizace | 6571a4 | kat. úz. Sušice u Přerova | pole s.m. 6571 | ID zákresu 8574515

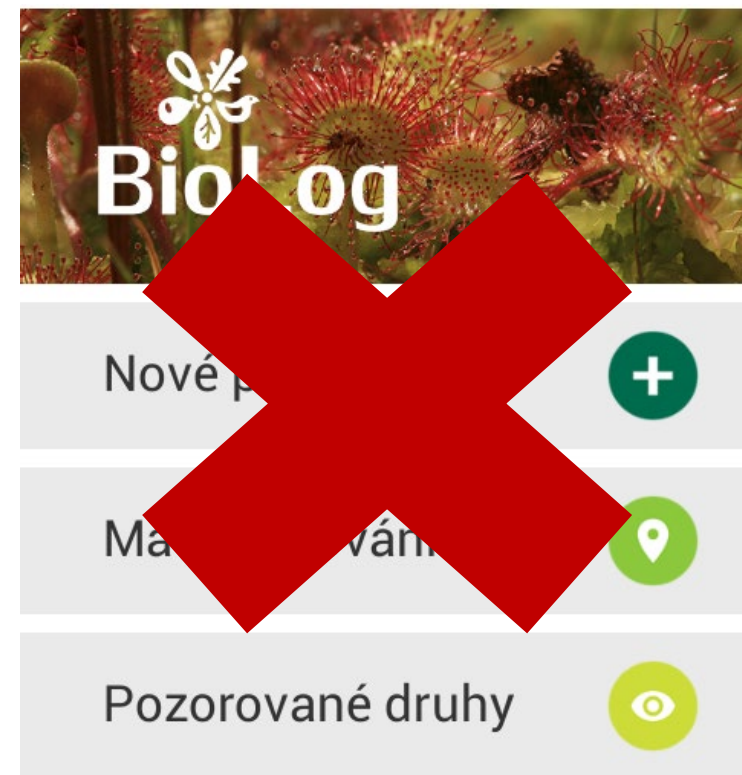
Datum | 11.08.2021 | 11.08.2021 | D | ID akce 11938000 | [Karta akce >](#)

**Nejedná se o doklad
nepřítomnosti druhu**

Negativní nálezy často nesou informace o nedostatečné péči

Survey123 – drobné i zásadní nešvary

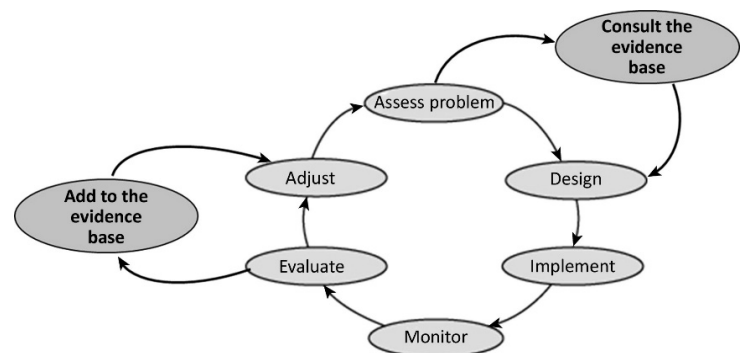
- Duplikace nálezů – Survey123 + BioLog
- Nepřesné lokalizace
- **Nekonzistentní informace vyplněných parametrů a poznámek**
- **Zadávání dat z cíleného monitoringu mimo Survey123**

Před vyplňováním formulářů zkontrolujte, že jsou aplikace i formulář aktualizované

Hodnocení stavu

název CHÚ	druh	pole	ID NALEZ	datum od	datum do	OOP	indikátor	stav
Sokolí hnízdo a bažantnice	Osmoderma barnabita	7154d, 7254b	36066491, 54791351	23/09/2021	23/09/2021	Krajský úřad Jihočeského kraje	celkové hodnocení	dobrý
Třeboň	Osmoderma barnabita	6954d, 7054b	54801305, 54801066	03/12/2021	07/12/2021	AOPK ČR - RP Jižní Čechy	celkové hodnocení	dobrý
Vrbenské rybníky	Osmoderma barnabita	6952d	48801592	NA	NA	Krajský úřad Jihočeského kraje	celkové hodnocení	neznámý

Trends in Ecology & Evolution

HODNOCENÍ DRUHU

PLNĚNÍ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

POZITIVNÍ	PLNĚNA
NEGATIVNÍ	NEPLNĚNA
POZITIVNÍ	NEPLNĚNA
NEGATIVNÍ	PLNĚNA
NEJSOU DATA	NEJSOU DATA

Jednání s krajskými úřady

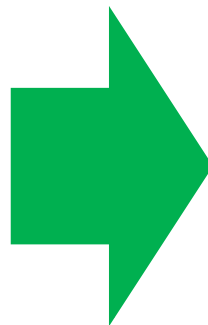
- Zásadní role OOP
- KÚ, AOPK ČR (Ústředí a RP), MŽP

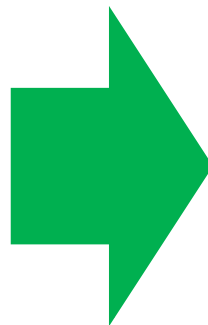
- Společné hledání příčin špatného stavu a možností nápravy, nikoli vrchní státní dozor

Péče o lokality

Péče o lokality

Veteranizace stromů

Systematické vzdělávání pracovníků ochrany přírody

■ Semináře, e-learningy, metodika

Osvědčené komunikační postupy v ochraně přírody

Shrnutí

Typ vlastníka	Specifika	Vhodný způsob setkávání	Možné argumenty
Nehospodářci, v místě žijící vlastníci s vazbou na pozemek	Osobní vztah k místu Znalost historie místa Sociální vazby v místě	Akce zaměřené na veřejnost Přívobení skrze „partnery“ v území Častěji: nutný osobní kontakt (méně dostupní na e-mail)	Návrat k tradiční podobě krajiny Estetika krajiny
„Osvícení“ místní zemědělci a rodinné farmy	Osobní vztah k místu Znalost historie místa Bezprostřední znalost terénu Přehled administrativy Sezónní povaha práce	Přeferují dobře nastavený způsob spolupráce, kdy není třeba příliš jednat Jednání přímo v terénu Více času na setkávání v době vegetačního klidu	Návrat k tradičnímu hospodaření Ekonomická udržitelnost Dobrá pověst v lokalitě
Místní zemědělské podniky	Osobní vztah k místu Opatření ideálně tam, kde se nedá hospodářit konvenčně Přehled administrativy Odměry odpovědných osob Sezónní povaha práce	Přeferují způsob spolupráce, kdy není třeba příliš jednat Přívobení skrze „partnery“ v území Více času na setkávání v době vegetačního klidu	Ekonomická udržitelnost Naše dobrá znalost finanční a provozní stránky nevhovavých opatření
Státní podniky	Odborní pracovníci Vnitřní hierarchie	Oceňují oboustranné průběžné informování Semináře o aktuální agendě	Dlouhodobá udržitelnost Spolupráce na větších, dlouhodobějších projektech
Nestátní vlastníci bez osobních vazeb k území	Odborné vzdání pracovníci Vnitřní hierarchie Opatření ideálně tam, kde se nedá hospodářit konvenčně	Oceňují oboustranné průběžné informování Přeferují dobře nastavený způsob spolupráce, kdy není třeba příliš jednat Semináře o aktuální agendě	Ekonomická udržitelnost Naše dobrá znalost finanční a provozní stránky nevhovavých opatření Market: good (nebo propagační) efekt opatření
Obce	Přehled o širších souvislostech v lokalitě Přirození partneři OOP Vztah k místu Výměny představitelů po volbách	Pořádání společných akcí obcí a OOP (místské slavnosti, akce ve školách)	Dlouhodobá udržitelnost „Rokem“ cílová opatření (ekoturistika)
Nestátní neziskové organizace pečující o pozemky	Mohou zapojovat místní obyvatele (nabídka sezónní práce, informační kampaně)	Zájem o odborné a osvětlové semináře	Zájem na samostatné ochraně přírody Stabilita finančních nákladů

Legislativní prostředí pro práci s vlastníky a uživateli

4 | LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ PRO PRÁCI S VLASTNÍKY A UŽIVATELI

Potřeba komunikace pracovníků OOP s vlastníky, nájemci, pachtyři nebo jinými osobami s obdobným vztahem k pozemkům (dále též jen „uživatelé“) je dána legislativními předpisy, jejichž naplnění je častým důvodem komunikace. Tato kapitola shrnuje legislativní prostředí pro práci s vlastníky a uživateli v oblasti ochrany přírody a krajiny, včetně formálních postupů v obecné rovině a přikládá příklady, jak tyto požadavky zahrnuje do své praxe AOPK ČR. Zaměřujeme se zejména na projednávání péče o chráněná území s vlastníky a uživateli nebo posílení spolupráce s nimi je dlouhodobým cílem většiny OOP včetně AOPK ČR.

4.1 | Ukotvení ochrany přírody za účasti vlastníků a uživatelů pozemků v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zapojení vlastníků a správců pozemků do ochrany přírody a krajiny je jedním ze základních principů zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“), který je zakotvený v úvodním ustanovení § 1 ZOPK. Za účasti vlastníků a uživatelů pozemků u také krajiny a obcí, by ochrana přírody měla směřovat k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji.

Předpokládá se spolupráce s vlastníky a uživateli pozemků na obecně i zvláště chráněné přírody, například na vytváření a ochraně územních systémů ekologické stability (§ 4), při provádění opatření k regulaci nepůvodního druhu nebo křížence v rámci péče o pozemek (§ 5 odst. 8 a 9) či spolupráce po provedení opatření k odstranění, izolaci či regulaci (značně rozšířeného) invazivního nepůvodního druhu na unijním seznamu, nebo související provedení opatření k obnově dotčených ekosystémů ovlivněných lémmi invazivními druhy (§ 13j odst. 4-6), na péči o dřeviny (§ 7) a na zajištění ochrany přírodních oer-ného území, evropsky významné lokality nebo stromu (smluvně dle § 39). Smluvně podle § 39 ZOPK ovšem nelze chránit území, která jsou již zvláště chráněná (AOPK ČR tedy takového smlouvy neuzavírá).

Vlastníci jsou též zahrnuti do projednávání záměrů na vyhlášení zvláště chráněných území (§ 40) a podle svých možností zlepšují stav dochovaného přírodního a krajinného prostředí (§ 68).

Zároveň ZOPK pamatuje na finanční náhradu za tožení zemědělského či lesního hospodaření, která náleží vlastníkům či nájemcům pozemků v případě omezení hospodaření v důsledku ochrany přírody a krajiny § 58 ZOPK. Dále umožňuje poskytnout finanční příspěvek za zdržení se činnosti, nebo naopak provádění opatření ke zlepšení stavu přírodního prostředí (§ 69), stejně jako náhradu případné škody za střípní realizace zásahů ve prospěch přírody (§ 68).

4.2 | Plánování péče o zvláště chráněná území

Ve zvláště chráněných územích (dále jen ZCHÚ), jako jsou přírodní a národní přírodní památky, přírodní rezervace a národní přírodní rezervace, chráněné krajinné oblasti a národní parky, by mělo probíhat hospodaření a péče o pozemky v souladu s plánem péče či zásadami péče tak, aby nedošlo k poškození předmětu ochrany těchto území.

Vlastníci pozemků jsou osloveni již při přípravě vyhlášení ZCHÚ a záměr je s nimi konzultován. Následně je připraven návrh na vyhlášení ZCHÚ. Vlastníkům dotčených pozemků je zasláno oznámení o předložení tohoto návrhu k projednání spolu s informací, kde se mohou seznámit s jeho úplným zněním a o možnostech podání námitek.

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Bronislav Farkač, Eva Sochová, Martina Kobyláková a kol.

OSVĚDČENÉ KOMUNIKAČNÍ POSTUPY V OCHRANĚ PŘÍRODY

Metodika komunikace s vlastníky a uživateli pozemků
v chráněných územích

METODIKA AOPK ČR

Praha 2022

Financování péče

aneb konzervace bez financování se stává pouhou konverzací

- Aktualizovaný web AOPK ČR – dotace.nature.cz

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Finance pro
přírodu
a krajinu

Národní dotační
programy

Evropské dotační
programy

Příklady
dobré praxe

Hledat

Výzvy

Aktuality

Kontakty

FINANČNÍ PROGRAMY NA PODPORU PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU

inspire

inspire
inspire

inspire

Děkuji za pozornost

www.jednapriroda.cz [@JednaPriroda](https://twitter.com/JednaPriroda)

Jonáš Gaigr

Oddělení sledování stavu druhů živočichů AOPK ČR

jonas.gaigr@nature.cz

(+420) 739 011 037

github.com/jonasgaigr/

Ministerstvo životního prostředí

UNIVERZITA
KARLOVA

